

Lietuva ir Brazilijos Lietuviai

Brazilijos Lietuvių Bendrojo menės pirmininkas Juozas TJUNĖLIS Lietuvos Nepriklausomybės minėjime vasario 23 d. Vila Zelinoje savo atidarymo kalboje pasakė šias išsidėtinusias mintis.

— Dabartinėje situacijoje yra naudinga mums apibrėžti, kas yra tauta ir kas yra valstybė. Tauta yra istoriškai susiformavusi žmonių visuomenė, turinti visą eilę daugių ar mažiau ryškių, savų ypatybių, kaip kalba, papročiai, religija, tradicija, psichiniai savumai ir kiti bendrumai. Gi Valstybė yra savarankiška politinė ir bendruomeninė krašto gyventojų organizacija...

— Kai 1795 m. Rusija, Prūsija ir Austrija pasidalino Lietuvos ir Lenkijos žemėmis, buvo nutrauktas valstybės gyvavimas, tačiau išsilaikė lietuvių tauta. Išsilaikė, nes lietuviai, nebodami jokių aukų, net savo pačių gyvybės, nesileido nutautinami. Po 123 metų okupacijos jie dar turėjo jėgų 1918 metais paskelbti Lietuvos valstybės nepriklausomybę. Tačiau kiek galvų krito, kiek lietuvių generacijų, kartų iškentėjo, iki atėjo diena, kada lietuviai galėjo patys save valdyti?!

KO DAVĖ IR KO NEDAVĖ JAUNIMUI?

— Po II Pasaulinio Karo iki mūsų dienų lietuviai išėiviai rūpinasi išaiškinti pasauliui nelegalų Sovietų Rusijos užvaldymą Lietuvos. Ir čia, Brazilijoje, lietuvių buvo daug kalbama apie Lietuvos valstybės nepriklausomybės atgavimą. Tačiau buvo nedaug daroma, palyginti su kolonijos didumu, išlaikymui lietuvių tautos ir lietuviybės.

— Bet kam bus reikalinga Lietuvos valstybė, jei išnyks lietuvių tauta? Gal dėl to ypač paskutiniaisiais ypač metais visi susirūpino mūsų jaunimu.

— Tačiau pirmiau negu ko prašyti iš jaunimo, turime jaunimui ką duoti ir perduoti. Mūsų proseniai atidavė mums net savo gyvybę, paguldėdami savo galvas kovoj, kad mūsų generacija, karta būtų laisva, nebūtų išžudyta, badu išmarinta ar nutautinta...

— Ką mes įteiksime ar per teiksime jaunimui?

— Siūsiame jaunimą į subvėmus, kaip moteris į turgelį nusipirkti drauge ir pletkininkų liežuvių gaudus ir šmeižtus? Aiškėnsime jaunimui, jog reikia dalyvauti lie-

tuviškuose parengimuose tik tada, kai rengėjai atneša ar atsiunčia kvietimą į namus? Pripratinsime jaunimą reikšti idėjas, kritikas ir neprisiimti pareigų, o prisiėmus neatlikti jų?!

— Išmokysime jaunimą kalbėti apie lietuviybę, bet prisiėdėti prie kokio lietuviško darbo vien tada, kada jo paties vardas bus šlovinamas?... Parodysime jaunimui, kaip reikia boikotuoti lietuvišką darbą, kad tuo būdu išsilaikytų dar kiek kurio mirštantis garas? Perduosime jaunimui mūsų neatliktus darbus, sakyčiau, skolas? Kviesime jaunimą brįsti į balą, kuri jau keleteri metai laikoma teršimui lietuvių vardo ir tautos?!

VIENINTELĖ PRIEMONĖ GELBĖT JAUNIMUI

Lietuviybės išlaikymui mes turime sudaryti tokias sąlygas, kad jaunimas išaugtų, jausdamas pareigą lietuvių tautos reikalams.

Iki šiol buvo įprasta steigti įvairių organizacijų, draugijų, būrelių tiek, kad kur su sirinkdavo trys lietuviai, būdavo priskaitoma 4 organizacijos. Jos viena kitą žemindavo, viena kitai koją kišdavo... Vienos išnykdavo, kitos atsiarsdavo, trečios šiaip taip išsilaikė. Ir lietuviams nusibodo ta košė. Daugel turėjusių gerų norų, gavo per galvą. O kas labiausiai nukentėjo, tai lietuvių tauta! Be to, kas praityje davė šokių tokių vaisių, šandie nebeneša.

Dabar vienintelis kelias, gal paskutinė priemonė įteikti mūsų jaunimui ne pabirusias plytas, bet sieną, į kurią galėtų atsiremti, pastogę, kurioje galėtų pasididžiuoti esąs lietuvių kilmės, yra Lietuvos BENDRUOMENĖ.

Mat, Lietuvių Bendruomenės tikslas — lietuviybė. Lietuviybė jungia visus lietuvius, nežiūrint jų religinės, ideologinės, moralinės ar materialinės padėties. Kyla tuomet bendra kalba, bendras kelias ir darbas, bendri reikalai.

Gi bendriems reikalams reikia vieningo planavimo ir vadovavimo. am ir ateina Lietuvių Bendruomenė.

Ateina ne keisti, griauti ar naikinti kurių draugijų, bet jas jungti, kviesti į darbą sustoti petys į petį dėl mylimos šalies. Ateina stiprinti to, kas jau padaryta, ir užpildyti, kur likę spragos. Lietuvių Bendruomenė apima visus gyvenamojo krašto lietuvius. Krašto Bendruomenė savo užnugaryje turi viso Pasaulio Lietuvių Bendruomenę, kuri reikalauja ateina į pagalbą.

Užtat Bendruomenės reikalai — tai ne vieno žmogaus, kurio veikėjo ar grupės reikalas, bet yra visų mūsų reikalas. Todėl mes turime išrauti aną grupinį vėžį ir prisidėti darbu, pinigais, talentais ar tuo, kuo galime prie Bendruomenės. Tada ji bus sveikas, stiprus organizmas, per kurį lietuvis padės lietuviui ir visai kolonijai kultūriniai, dvasiniai ir materialiai.

Mieli tautiečiai, nepasilikime patys ir nepalikime jaunimo po lietumi. Pastatykite šią pastogę. Dirbkime, kad ateinančios kartos neturėtų mūsų gėdintis. Aukokimės, kad būtume verti ainiai mūsų prosenių ir tėvų, verti Lietuvos vaikai!

Placiajame Pasulyje

PREZ. NIXONO VIZITAI EUROPOJE

Vasario 22 d. Nixonas atvyko į Briuselį, Belgijos sostinę. Ten buvo iškilmingai priimtas. Buvo kiek ir kairiųjų priešingų pareiškimų.

Be oficialių vizitų ir kalbų svarbiausia Nixono kalba laikoma, kurlą jis pasakė Nuošlatinėje NATO Taryboje. Joje Nixonas pažadėjo naujai pertvarkyti JAV-bių santykius su NATO valstybėm, labiau įvertinti jų dalyvavimą sprendimuose apie pasaulio taikos išlaikymą ir ypač apie Europos saugumą.

Po to išvyko į Londoną Anglijon. Ten taip pat buvo gražiai priimtas. Turėjo pora svarbių pasitarimų su Harold Wilson. Jis pakartojo JAV paramą dėl Anglijos įstojimo į Bendrąją Europos Rinką. Gi tam priešinasi De Gaulle, ar bent nesutinka jos priimti be ypatingų sąlygų ir aprubežavimų.

Po vizito Anglijoje Nixonas vyks vizituoti dar 4 Europos sostines. Tais vizitais jis siekia atnaujinti ir sustiprinti JAV draugiškus santykius su NATO valstybėm ir pradėti nuoširdesnį dialogą — pasitarimus visais bendrais NATO liečiančiais politikais, ūkiniais ir militariniais klausimais. Be to, siekia žinoti Vakarų Europos nuomones; prieš pradėdamas komplikuotas derybas su Sov. Rusija.

RAKETAS I MARKSA

Vasario 25 d. JAV-bės pasiuntė raketą į Marksą. Jos kelionė į Marksą užtruks 5 mėnesius. Dėka moderniausių aparatų ji turėtų iširti ar yra, o gal buvo praityje gyvybės ženklų šioje planetoje,

Šio Numerio Garbės Leidėjai

JONAS IR APOLONIJA BALTADUONIAI

Laikraščio Administracija dėkoja jiems ir džiaugiasi, kad laikas nuo laiko atsiranda vienas kitas naujas mūsų tautietis, tautietė, kurie išleidžia savaitraščio «Mūsų Lietuvos» numerį.

Jeigu kas neišgali išleisti laikraščio vieno numerio (75 ner.), Administracija naudojasi šia proga prašytų tokio susidėti su kitu, ar užsakyti jį savo pažįstamiems, kumams, krikšto sūnams, dukterims ar užrašyti giminėms į Ameriką ar Kanadą.

Gi mieliems BALTADUONIAMS dar kartą labai dėkoja «Mūsų Lietuvos» Administracija

STIPRĖJA SPAUDIMAS BERLYNUI

Sovietai pasikvietė Rytų Vokietijos valdžios ir komunistų šefą Ulbrichtą į Maskvą instrukuoti spaudimo išvystymui. Nutarė vykdyti apie Berlyną Varšuvos pakto kariuomenių manevrus su karo aviacija. O tai gali iššaukti incidentų 3 oro koridoriuose. Tik per tuos koridorius orlaiviais gali atvykti virš 1.000 Vakarų Vokietijos parlamentarų ir kariškių prezidento išriakimui Vakarų Berlyne. Ir vis kartoja savo grąsinimus.

Tuo spaudimu Sovietų Rusija nori: 1) išbandyti naujojo JAV prezidento Nixono politinį atsparumą, 2) nukreipti Sovietų Rusijos žmonių dėmesį nuo vidujinių sunkumų ir Čekoslovakijos įvykių ir 3) jei bauginimas pasisektų, labai sukrėsti, palaužti Europos valstybių pasitikėjimą savimi.

VĖL SMŪGIS MASKVAI

Buvo tiek Italijos Komunistų Partijos kongrese priimta rezoliucija, iš naujo smerkianti iš naujo Sovietų Rusijos invaziją Čekoslovakijos, tiek smerkiančios Rumunijos ir Jugoslavijos atstovų kalbos. Taip pat reikalavimas visiškos nepriklausomybės ir suverenumo komunistų partijom nuo Maskvos kompartijos. Ir ši smūgi sudavė Italijos Komunistų Partija, kuri gavo iš Sovietų Rusijos komunistų apie 15 milijonų dolerių paramos.

Brazilija

TAPS SAVININKAIS sugražinusieji žemes São Paulo valstijai. Tokių sugražinusių esama 3.995 nuo praėitų metų liepos mėnesio. Nesenai buvo įteikti nuosavybės dokumentai 39 sugražinusiems, o iki šių metų vidurio būsią įteikti dar šimtai.

KARNAVALAS ŠIEMET vyko labai plačiu mastu įvairiuose miestuose ir miesteliuose. Tačiau kai kurios Sambos mokyklos jame nedalyvavo. Mat, nemaža naujai savo pareigas perėmusių miestų prefekų nespėję išmokėti joms pažadėtųjų pinigų sumų.

KAINŲ KONTROLĖS PASISEKIMUI praėitą savaitę SUNAB superintendencija pasukyrė specialią techninę komisiją. Ji iš pagrindų išstudijuos prekybininkų parduodamų prekių išlaidų ir pelno pasikeitimus. Pagal tai vėliau bus nustatytas visiems privalomas komercializacijos (išlaidų ir pelno) procentas virš prekės savikainos. Tuo valdžia tikisi įvesianti geresnę įvairių prekių kainų kontrolę, negu oficialiais prekių kainos nustatymais, po kurių prastai atsiranda juodoji rinka arba pradingsta prekės iš apyvartos.

BRAZILIJOS BAŽNYČIA IR BENDRAVIMAS SU VYRIAUSYBĖ

Pradžioje savaitės Brazilijos Vyskupų Tautinės Konferencijos Centralinė Komisija, baigdamą savo posėdžius, įteikė prez. Costa e Silva oficialų raštą. Jame vyskupai pareiškė

— Brazilijos Katal. Bažnyčia, kaip kitais laikais, taip ir dabartinėje valandoje negali bėgti nuo bendradarbiavimo su Vyriausybe ir su kitais sektoriais, kuris nuoširdžiai siekia tiesos ir teisybės, laisvės ir meilės...

— To bendradarbiavimo ir tarnystės dvasioje dedame pa stangų padaryti aktualią Krikšč. Socialinį Mokslą, kuris reikalauja ir reformų. Reformų būtinumą pripažino pati Vyriausybė. Dabar ji, turėdama specialias išimties galias, galės jas sėkmingai padaryti tikrove.

— Tos reformos nereiškia tvarkos subversijos, bet pakeitimą pasenusių, archais-

(pabaiga 6 pusl.)

URUGVAJUS

MOKSLO METUS BAIGĖ.

Urugvajaus lietuvių šeštadieninė mokyklėlė savo mokslo metus baigė per Kalėdas su eglute, Joje dalyvavo daug vaikučių ir jų tėvų bei šiaip publikos.

Vaikai gavo premijas ir dovanėles. Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugijos valdyba, šios «Eglutės» rengėja, padėjo mokyklėlės mokytojams ir mokytojoms, nepaįstamam jos vadovui gerb. t. Jonui Giedriui ir dovanėles bei premijas paaukojusiems tautiečiams.

LIETUVIŠKAS JUOSTAS
AUSTI ragina Urugvajaus Lietuvių Biuletenis «Žinios» lietuves mergaites ir moteris. Tame reikale visom gali padėti, pamokyti p. Stasė Šivickienė, gabi ir uoli tautinių juostų audėja.

NEPRIKLĀUSOMYBĖS ŠVENTĖ

Montevideo lietuviai atšventė Vasario 15 d vakarą. Vakaro meninėje dalyje išpūdinę programą išpildė choras «Aidas», mažųjų ir jungtinis choras, tautinius šokius šoko

Jauniai ir Mažieji. Paskaitą skaitė svečias dr. Vytautas Dambrava. Po to buvo šaukiami šokiai. Dalyvavo daug tautiečių.

ARGENTINA

«ATŽALYNAS» VISTIEK ŽALIUOJA

Praeitų metų rugpjūčio mėnesį žuvo tragiškai auto nelaimėje jo vadovė mokytoja Zuzana Vanagaitė. Tačiau po ilgesnės pertraukos «Atžalyno» ansamblis vėl pilnai įsijungė į darbą, jo vadovavimą perėmus gabiam šokių mokytojui Hekt. Levanavičiui.

«Atžalynas» turi veiklą Tėvų Komitetą. Šis suruošė ir jaukias išleistas iš Amerikos atvykusiems menininkams solistei Ald. Stempuzienei, Dariui Lapinskui ir Leonui Barauskui, įteikdamas net dovanėles.

INŽINIERIUS PO PASAULĮ

Nesenai baigė mokslus inžinierius Guillermo Kliuga. Šis jaunas inžinierius su savo draugais padarė studijų kelionę po visą Europą, Afriką ir Š. Ameriką.

=====

J.A.V.

PUTNAMO STOVYKLA

Nekalto Prasidėjimo seselės vienuolės jau 25 metus rengia lietuviams stovyklas Putname. Tačiau turimos patalpos vis labiau darosi stovyklai nepritaikytos. Jos ir per ankštos. Todėl buvo nutarta statyti naujas patalpas.

Tam tikslui lapkričio 3 d. New Yorke Putnamo seserų rėmėjų pirmininkas A. Matulaitis sušaukė platesnės lietuvių visuomenės susirinkimą. Jame buvo supažindinta su statybos planais. Sudaryta net du komitetai, vienas garbės, o kitas — darbo — Putnamo stovyklos statybai remti.

=====

LIETUVĖ IŠGELBĖJUSI KARDINOLO GYVYBĖ

Neseniai teko išsikalbėti su vienu šviesiu, šiame krašte gimusiu ukrainiečiu. Jis ir paklausė, ar man yra žinoma, kad viena lietuvė moteris, gyvenanti Chicagoje, išgelbėjo ukrainiečio kardinolo, buvusio Sibiro tremtinio Slipų gyvybę. Esą kardinolas, prieš kurį laiką lankęsis Chicagoje ir čia labai iškilmingai sutiktas, susiradęs savo išgelbėtoją ir jai išreiškęs nuoširdžiąsias padėkas.

Apie tai anksčiau buvau girdėjęs iš Jono Jasaičio, ta tema kalbėjomės ir su rašytoju Vincu Ramonu B. Babrauskos laidotuviuose. Jie man ir pasakojo, kaip ta tauri moteris iš Chicagos į Vorkutą tą siųsdavusi vaistų siuntinius ne tik savo sūniui, bet ir

aukštajam ukrainiečių dvaininkui, kuris toje pačioje Vorkutoje nešęs sunkią vergo dalią. Lietuvės motinos pasiūsti vaistai išgelbėję jo gyvybę ir pagaliau kardinolui pavyko pasiekti ilgai svajojamą laisvąjį pasaulį. Gyvendamas laisvėje, jis viešai skelbia lietuvių motinos didį gerasirdiškumą. Apie tai plačiai kalbama ir jo tautos ainiai. Dėl žinomų priežasčių mes negalim skelbti tos šviesios lietuvių motinos pavardės. Bet šis ir šimtai kitų pavyzdžių byloja lietuvių motinos didžią auką artimui.

Lietuvė motina savo žygiams ir darbais artimui ir tautos bei žmonijos laisvei iš lietuvių menininkų yra nusipelnusi monumentalios kūrinio. Kiek žinome, tokį kūrinį — žodžius muzikinei kantatai, J. Pakalkos paprašytas, rašo poetas J. Aistis. Žodžius seks muzika ir tikėkime, kad po kelių metų lietuvių motinos garbei amžinai skambės nauja kantata, sukurta lietuvių menininkų.

=====

LIETUVA LOJOLOS UNIVERSITETE

Lojolos Universiteto Politinių Mokslų Departamentas draug su Amerikos Lietuvių Taryba ir Ukrainiečių profesorų sąjunga Chicagoje suorganizavo simpoziumą — studijų dienas apie sovietų pavergtą Lietuvą, Ukrainą ir Gudiją. Mat, šie kraštai buvo beveik vienu metu paskelbę atstatą savo valstybių nepriklausomumą. Buvo mokėtinės apie tų kraštų dabartinę padėtį Sov. Rusijoje ir gyvos diskusijos, duomenų, žinių perdavimai. Simpoziume daly

vavo gausus studentiškas jaunimas, kuris kėlė įvairius klausimus. Simpoziumą pravedė čekas dr. Fr. Schwarzenberg, kuris priminė ir Čekoslovakijos likimą.

CLEVELANDO LIETUVIAMS 100 METŲ

Pagal Clevelando «Tėvynės Garsų» radijo programos vedėją Juožą Stempuzį (solistės Aldonos Stempuzienės, dainavusios ir pas mus, vyrą) greit sueina 100 metų nuo pirmojo lietuvių atvykimo į šį miestą. Daug lietuvių čia, nuveikta. Visa tai ruošiamasi atitinkamai surašyti, įvertinti, paminėti. Šimtmetį norimai atitinkamai atžymėti.

=====

SPAUDOS KIOSKAS

Šv. Jurgio parapijos salėje išsilaikė net 18 metų. Išsilaikė dėka uolios lietuvių V. Rociūno. Daug klygų ir laikraščių jis taip paskleidė tarp lietuvių. Dabar jam tarnybos reikalais išsikėlus gyventi kitur, dalį to kiosko perėmė vesti Feliksas Eidimitas, o dalis knygų buvo perkelta į «Patria» krautuvę. Jos savininkas Bal. Gaidžiūnas turi įrengęs joje puikų liet. spaudos, tautodailės ir plokštelių skyrių.

=====

AUSTRALIJA

Australijos lietuviai suruošė Lietuvių Dienas Adelaidėje. Jos įvyko gruodžio 27—30 dienomis. Jų programą sudarė Literatūros ir Dainos Vakaras, Dainų šventė ir kiti parengimai. Be to, gruodžio 31 d. buvo ir Naujų Metų sutikimas.

Kontra - Zvalgyba Lietuvoje

JONO BUDRIO ATSIMINIMAI

(tęsinys)

PODPORUČNIK IR CO.

Iš bylos buvo matyti, kad podporučnik L. važinėjo po Lietuvą porą mėnesių ir surinktas žinias išveždavo į Vilnių. Jokių faktų, kurie patvirtintų jo «gudrybę», neradau. Priėjau išvadą, kad kažkas jam pranešdavo apie žvalgybos planus. Greičiausiai jauni pareigūnai plepėdavo ir girdavosi iš anksto apie savo žygius. Nurodžiau sekcijoms vedėjui mūsų trūkumus, prašiau rimtai apsižvalgyti aplink. Nutariau šį kartą nesinaudoti sekcijos pagalba. Jos vietoje parinkau savo nuožiūra atskirus kariuos, kuriuos duodamas uždavinius, nesakiau viso plano, o tik reikalingus nurodymus tam atskiram žygiui. Šiaip viską sukoncentravau pas save.

Po kelių dienų Jonas pranešė man, kad jis vėl lankęs savo «draugus», nunešęs jiems dovanų (gavęs iš tėvo pinigų, iš tikrųjų iš manęs). Pa-

linį, kiekvieną įstaigą. Tą visą tinklą jis, L., suorganizavęs. Vilniaus ekpozitūros viršininkas jo darbu labai patenkintas ir jo gabumus aukštai vertina.

PODPORUČNIKAS SUIMAMAS

Kai Jonas man tą visą papasakojo, aš suabejojau ar L. yra karininkas. Klausiau Joną, kokį įspūdį jis pats susidarė apie podporučniką. Ilgai negalvodamas, Jonas pasakė, kad L. nedarė įspūdžio ne tik karininko, bet ir iš viso kario. Nuo Juzieko skyreisi tik amžiumi. Esąs 40 metų amžiaus, bet ne išsilavinimu ar apsiėjimu, o tik plepumu ir pasigyrimu pralenkia Juzieką. Jiedu su Juzieku tik klausėsi, o podporučnikas visą vakarą vienas kalbėjęs.

Aš laukiau raporto seklių, kurie iš tolo palydėjo ir paguldė «podporučnik». Kitą dieną turėjo jį vėl sekti nuo ryto. Vakare Jonas su juo ir vėl susitiko. Ir vėl «podporučnikas» neklausinėjo Jono, bet plepėjo apie savo organizaciją. Jis turįs visur savo žmones ir net Panevėžy turįs pul-

ko raštininką. Nieks jo neįtars, seniai dirba jiems, o jis ryt siunčia savo žmogų į žvalgybos skyrių. Jis prašys sau vietos, kad žinotų, kas ten darosi.

To man buvo per daug. Tokiai mizerijai neverta gaišinti laiko. Įvertinau, kad suimtas toks tipas viską prisipažins ir kitus išduos. Iš pat ryto nuėjau pas juridinės dalies viršininką ir papasakojau jam visą istoriją bei savo išvadą: jei tikrai ateitų toks žmogus prašytis tarnybos, pakalbėsiu su juo trumpai susidaryti įspūdžiui. Jei jis tokio mašta bo kaip L., tiesiog perduoti jį juridinei daliai kvotai. «Gudru» pokporučniką irgi suimsiu, bet laikysiu abu mūsų daboklėje, kol jie išduos kitus.

Vidurdienį atėjo tas kandidatas. Pasikalbėjau su juo ir paklausiau, ką jis pirmiau daręs. Iš jo atsakymo teko stebėtis — ar jis labiau naivus ar akiplėiškas. Tiesiai tad paklausiau, nuo kada jis pažįsta L., kada ir kokiomis aplinkybėmis susipažino? Čia pat rūsčiu tonu pridėjau: mes viską seniai žinome. Tylėsi

ar bandysi meluoti, tau bus tik blogiau.

Sudrebėjo kandidatas į agentus, išsigando, pradėjo nuo kaktos prakaitą šluostyti. Pagaliau:

— Aš ponui viską pasakysiu — aš nekaltas...

Perdaviau jį kapitonui Pr. ir pasakiau;

— Kaip buvome susitarę... Aš tuo tarpu pasirūpinsiu kitais jo sėbrais.

«Podporučnikas» buvo suimtas po valandos. Pas jį rasta pakankamai inkriminuojančios medžiagos, surinktos iš kelių apskričių: Panevėžio, Biržų ir kitų. Panevėžio pulko įsakymai, karininkų permains ir iš Biržų apie 20 įvairių asmenų vardu vidaus pasų su visais registracijos antspaudais.

Akyvaizdoje medžiagos ir žinių, kurias mes gavome iš jo mums pasiūsto agento, L. nebandė nei užsiginti, nei tyliėti. Išpasakojo viską. Išpasakojo ir apie Juzieką N., kaip jis dirbo valstybinėje spaus-tuvėje ir pristatinėdavo visų ten spausdinamų valdiškų įstaigų darbus ir kt.

(B. D.)

LIETUVA

«NOSSA LITUANIA»
RUA LITUANIA, 67
SÃO PAULO, 13 S.P.
TELEF. 92-2263

LIETUVIŠKOS MINTIES SAVAITRAŠTIS

DIREKTOR RESPONSAVEL DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO

REDATOR: JONAS KIDYKAS

PRENUMERATOS KAINA METAMS: N Cr. \$ 15,00 visoje P. Amerikoje. GARBĖS PRENUMERATA N Cr. \$ 50 00. GARBĖS Atskiro numer. išleidimas N Cr. \$ 75 00. Paskiro Nr. Kaina Cr. \$ 30 SKELBIMAI: pirmame puslapyje N Cr. \$ 20,00 paskutiniajame N Cr. \$ 15,00. viduriniuose puslapiuose N Cr. 10,00 ilgalaikeis skelbimams daroma nuolaida.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Trys ryškūs momentai

Trys momentai bus ryškūs šiais vasario ir kovo mėnesiais São Paulo lietuvių kolonijoje. Dėka jų stipriau sušvytės lietuviškoji dvasia lietuviuose išėiviuose.

Pirmas jų — tai LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS PASKELBIMO 51 metų sukakties minėjimas. Nors šiemet, palyginti, to minėjimo aktai buvo gana kuklūs, bet vistiek tos lietuviškos Mišios ir giesmės po visus S. Paulo lietuvių kolonijos kvartalus, patriotinės prakalbos, dainos ir vaidinimas «Baisūs Birželis» iš mūsų tautos šurprios praeities pastatė visų juose dalyvavusių dvasioje ryškų vaizdą Lietuvos, jos didingos praeities bei mūsų tautos kovų ir rūpesčių.

Be abejo, daugel mūsų su Europos lietuviais, susirinkusiais Studijų savaitei Vasaro 16 Gimnazijoje, Vokietijoje pripažįstame ir «džlaugiamės, kad lietuvių jaunimas pavergtoje Lietuvoje myli savo tėvynę, gausiai veržiasi į specialiuosius ir aukštuosius mokslus, stengiasi padaryti Lietuvą vienu šviesiausių ir kultūringiausių kraštų. Džiaugiamės, kad Lietuva yra pasiekusi žymių mokslinių ir techninių laimėjimų, padidindama savo mokyklų ir mokslinių institutų skaičių bei pereidama iš žemės ūkio į sudėtingą techninės pramonės visuomenę».

Tačiau ir liūdime, kad ta didžioji mūsų tautos dalis yra rusų okupantų vergijoje. Jie slopina lietuvišką dvasią ir kultūrą. Jie gudriai ir Lietuvos pramoninimu ir visom kitom priemonėm varo lietuvių nukrikščioninimo ir rusinimo darbą.

Bet mes tikimės ir bandome mums prienamom priemonėm siekti, kad mūsų lietuviškoji tauta vėl kada nors būtų laisva ir Lietuva vėl nepriklausoma valstybė.

PIRMOSIOS MET NĖS

Antras ryškūs momentas — tai bus atšventimas pirmųjų metų šv. Kazimiero Asmeninės Parapijos. Nebetenka daug rešyti apie svarbą lietuviams turėti tokią asmenišką parapiją, teisėtai galinčią pagal Bažnyčios nuostatus aptarnauti reikiškai visus S. Paulo ir Sto. André lietuvius. Dabar kiekviena sekmadienį šešiose vietose skamba per lietuviškas pamaldas lietuviškas žodis ir giesmė bei kyla maldos į Gyvenimo ir Tautų Viešpatį už save, išėivijoje, Tėvyneje ir Sovietijoje gyvenančius lietuvius. Dėka jų pasiiliko ir buvoja taip pat lietuviškoji dvasia. Tėvai Jėzuitai čia turi nenuginčijamą nuopelą.

Gaila tik, kad dalis kolonijos lietuvių nevertina liet. pamaldų, retai arba niekada jose nedalyvauja, atranda nedalyvavimui tam tikrų ar tariamų kliūčių. Kazin ar jie rimtai pagalvoja, kad tuo tikriausiai nepasitar nauja tiek jų pačių, tiek savo vaikų dvasiai, tiek lietuvybei!

LIETUVA FILMOS VAIZDUOSE.

Trečias ryškūs momentas šiais mėnesiais bus J. Gilvydžio rodoma «Lietuva filme vaizduose». Tie vaizdai vieniems primins, kitiems parodys, kaip atrodo Nepriklausoma Lietuva, jos žmonės, darbai ir žygiai, kaip atrodo dabar, kaip išėivijoje gyvenanti dalis ruošia dainų, šokių šventes bei parengimus.

Šis filmas gali stipriai sužadinti lietuviškąją dvasią suaugusiuose, jaunime ir vaikuose. Svarbu jo parodymuose gausiai dalyvauti ir sudominti, išraginti jaunąją kartą.

Tačiau ar šie žymūs momentai bus iš tikro ryškūs, išskylūs momentai mūsų kolonijoje vasario ir kovo mėnesiais — priklausys didžiausia dalimi nuo mūsų pačių. Ar esame pasiryžę juose dalyvauti ir idėti savo dalį, nors tiek atkalbančių ir gėsdinančių «kliūčių» pastotų kelią tuose momentuose dalyvauti?!

Izymas Kalbininko J. Balcikonio mirtis

Gautomis žiniomis, Lietuvoje mirė Juozas BALČIKONIS, vienas iš žymiausių lietuvių kalbininkų, lietuvių kalbos žinovų. Po lietuvių kalbos žinovo tėvo Jono Jablonskio jis bus, tur būt, pats garsiausias. Jis mirė po ilgos ir sunkios ligos Vilniuje vasario 5 dieną.

Velionis buvo gimęs 1885 m. kovo 25 d. Eriškiuose, Panevėžio apskrityje. Baigęs universitete kalbų mokslus, pirmą mokytojavo Vilniuje, paskui Panevėžio gimnazijoje ir buvo mokytojų seminarijos direktoriumi. Nuo 1924 m. dėstė lituanistiką Kauno universitete, nuo 1930 m. pradėjo organizuoti «Lietuvių kalbos žodyno» redagavimą ir pats redagavo I ir II ir išdalies III-čią jo tomą Dėstydamos universitete ir įvairiuose kursuose, jis yra pa-

ruošęs šimtus lietuvių kalbos mokytojų.

Brangindamas lietuvių kalbą, jis atliekamam laiku yra išvertęs į gražią, vaizdžią, gyvą lietuvių kalbą Brolių Grimų, Pero, Haugo, Anderse no pasakas ar šiaip grožinės literatūros kūrinius bei surin ir išleidęs kalbininko J. Jablonskio 5 raštų tomus ir įvairius senosios lietuvių raštijos dokumentus.

Sovietai jį buvo paskyrę LTSR Mokslų Akademijos Lietuvių kalbos instituto vadovu ir Vilniaus universiteto lietuvių literatūrinės kalbos profesoriumi.

Jo laidotuvėms buvo sudaryta speciali komisija, ir jis buvo pašarvotas LTSR Mokslų Akademijos salėje. Velionis vėliau buvo palaidotas gimtuosiuose Eriškiuose.

Kai Trys Didieji Dalinosi Europa

Sakoma, kad kai kada sąžinė neleidžia miegoti. Maniau, kad tai neliečia politikų. Pasirodė, jog liečia, kaip tai sužinojau, skaitydamas garsojo Anglijos politikos Winstono CHURCHILIO atsiminimus iš 1944 metų spalio 9 d.

To meto trys didieji — Rozveltas, Stalinas ir Churchillis — jau dalinosi Europos kraštais. Po susitarimo rezultatus užbrėžė ant popieriaus lapo.

— Pastūmiau lapą Stalino link — rašo Čiurčilis — kuris tuo metu klausėsi vertimo. Trumpa tyla. Paskui jis paėmė savo mėlynąjį paišelį, užbraukė stambų sutikimo ženklą ir gražino lapą atgal.

— Viskas buvo sutvarkyta greičiau, negu tam užrašyti laiko reikėjo. Aišku, mes šį reikalą buvome ilgai tyrę ir atydziai išsiaiškinę visų pažiūras. Pagaliau tai lietė trumpą laiką, karo laikotarpi. Sudėtingesnius klausimus palikome taikos konferencijai, kuri tikėjomės, greit įvyks po saatarvininkų pergalės.

— Ilgokai visi tylėjome. Pailiešu užrašytas lapas gulėjo

vidury ant stalo tarpe mūsų Galop tariau: «Ar neatrodys daug kam ciniškas pats šis faktas, kad mes tokiu skubiu būdu sprendėme milijonus žmonių liečiančias problemas? Su deginkim šį popieriaus lapą!»

«NE» — atsakė Stalinas — pasilaikykite jį jūs sau.

Sunku ir kartu šiandien tai skaitant. Lengva dovanoti svetimą turtą. Deja, tai yra ne vien istorijos faktas, skaudžiai palietęs ir mūsų kraštą Lietuvą. Tai vyksta ir šiandien.

DALO IR ŠIANDIEN

Keistu sutapimu sukinėdamas radiją ant trumpų bangų, girdžiu lietuvišką muziką. Nenoriu tikėti, bet taip yra. Iš kur čia galėtų duoti sekmadienio rytą lietuvišką muziką ir dar trumpom bangom? Pagaliau išgirstų tarp dainų duodamą komentarą... rusų kalba... Aišku, esame «didžiojo brolio» žnuosavybė: ne vien mūsų žemė, ne vien mūsų žmonės, bet ir mūsų liaudies mena... ir jį dalo kitiems...

A. D. P.

Kulkos ir Kartuvės

«Prie Babilono upių mes sėdėjome ir verkėme, kai atsimindavome Siono kainą», taip dejavo senieji žydai, ištremiti iš Palestinos 586 metais prieš Kristaus gimimą. Taip dejuoja šiandien ir jų palikuonys, spaudžiami Irako valdžios toje pačioje vietoje. Devynių žydų pakorimas dar kartą parodė pasauliui, kad žydų ir arabų saatykia pasiekė istorijos įkarštį.

AR GALĖJO BŪTI ŠNIRAIS?

Praėjus pasipiktinimo ir protesto bangoms prieš Irako elgesį, rimti žurnalistai pradė-

jo save klausiti, ar tie pakorinti žydai tikrai buvo šnipai? Mat, prasidėjus žydų ir arabų karui 1948 m., iš Irako į Palestiną pabėgo 120.000 žydų, ir tik 2.500 žydų pasiliko Irake. Bet ir tie buvo nuolat niekinami, sekami ir persekiojami. Paskelbus Irako vyriausybės organui, kad žydai turi būti paversti antros rūšies piliečiais, daugelis arabų iš tiesų to tikslo ir siekė. Po 1967 m. žydų ir arabų karo 70 aukščiau iškilusių žydų buvo pasodinta į kalėjimą be jokio teismo ir be jokio konkretaus kaltinimo. Visiems žy-

dams buvo įsakyta neišeiti naktimis iš namų, kasdien registruotis policijoje ir nešioti geltonas korteles, išduotų pasų vietoje. Jų telefonai buvo išjungti, o pinigai įšaldyti bankuose. Iš visų žydų buvo atimti prekybos leidimai. Visiems Irako biznieriams buvo įsakyta atleisti žydus tarnautojus ir nemokėti skolų, jei jie buvo žydams skolingi. Visiems žydams draudžiama emigruoti į užsienį. Taigi, būdami taip suvaržyti ir sekami iš visų pusių, ar jie galėjo šnipinėti? O jei ir šnipinėjo, kodėl nebuvo viešo teismo ir aiškių kaltės įrodymų? Juk taip daroma kiekvienoje civilizuoetoje valstybėje. Pakorusi 9 žydus, Irako valdžia tvirtino, kad jie surinktas žinias perduodavo JAV konsulatui Abadan mieste, Persijoje. Bet JAV valdžia sako, kad Abadan mieste ji neturi konsulato. Todėl daugelis žmonių mano, kad 14 tariamų šnipų pakorimu Irako valdžia norėjusi įbauginti savo vidaus priešus, kurių ten netrūksta.

Šimtai Irako piliečių dar tebesėdi kalėjime nuo paskutinio valdžios perversmo. Nužudę savo karalių 1958 m. Irako politikai lengvai stveriasi ginklo ir kartuvių, ir per paskutinius 10 metų jie turėjo jau 5 perversmus ir 5 naujas vyriausybes.

ŽYDŲ PADĖTIS ARABUOSE

Žydų padėtis arabų valstybėse nepavydėtina. Išskyrus Libaną, Alžiriją ir Tunisą, žydai yra slegiami ir persekiojami. Syrijoje žydų yra apie 5.000. Žydai dažnai visokiems priekabėmis areštuojami ir varžomi.

Egipte žydų yra apie 1.000. Manoma, kad šeimų galvos ir jauni vaikai uždaryti Abu Zabal koncentracijos stovykloje. Jie gyvena sukimšti į mažus kambarius, negali būti lankomi giminių ir yra prastai maitinami.

Prasidėjus žydų arabų karui 1967 m., įsiutusi minia užmušė 20 visiškai nekaltų žydų Libijoje. Kitiems leista emigruoti Dabar Libijoje neliko nė 1.000 žydų ir daugelis jų sėdi kalėjime. Ir Arabijos ir Jordano valstybės žydai jau seniai pabėgo.

Jei žydai yra tikrai Irakui pavojingi, kodėl vyriausybė neišleidžia jų į užsienį. Nusikratę tais «antros rūšies» piliečiais, būtų laimingi ir vieni, ir kiti. Dabar Irako, Syrijos, Egipto ir Lybijos žydai gyvena nei pakarti, nei paleisti. Todėl Izraelio ministris pirmininkas teisingai sako: «Jei pasaulis turi sąžinę, kur yra jos balsas? Galimas daiktas, kad tos arabų valstybės laiko žydus kaip užstatus.

Išgirdęs apie 9 žydų pakorimą Irake, Levi Eškol pasakė: «Babilono dukterie naikin toja, palaimintas, kuris atsiųgins tau už pikta, kurį mums padarei». Bet kulkos ir kartu vės neišriš politinių klausimų, ir žydams ir arabams teks sėsti prie derybų stalo.

Jau mystės AIDAS

MŪSU JĖGOS, MŪSU ŽINIOS, LAISVAI LIETUVAI TĖVYNEI

Is Vasario 16-sios akto istorijos

Svenčiame Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 51-ąją sukaktį. Šį šventę mums pristato patį svarbiausią lietuvių tautos naujosios istorijos įvykį, būtent: Vasario 16 d. Aktą.

Juo lietuvių tauta Lietuvos Tarybos lūpomis «kaipo vienintelė lietuvių tautos atstovybė, remdamos pripažintą tautų apsisprendimo teisę ir lietuvių Vilniuje konferencijos nutarimu, skelbė atstatanti nepriklausomą demokratiniais pagrindais sutvarkytą Lietuvos valstybę su sostine Vilniuje...»

KAIP GIMĖ VASARIO 16 AKTAS?

Apie tai pasakoja tą raštą pasirašęs Steponas KAIRYS:

— 1918 m. vasario 16 d. apie 11 val. Lietuvos Tarybos nariai susirinko Lietuvių komiteto patalpose Vilniuje, Didžiojoje gatvėje nr. 30. Buvo visi dvidešimt. Dar tik vakar posėdžiavusi erdviam Jonu Vileišio bute, Taryba pagaliau vienu balsu nutarė nepriklausomybės akto tekstą, ir dabar reikėjo jį pasirašyti.

— Visuomet šnekus Petras Klimas bando visus apkrėsti linksma nuotaika. Bet jam nevisai sekasi. Susirinkusiųjų nuotaika savotiškai įtempta, ir mezgamos kalbos vis nutrūksta... svarbiausia dėl dviejų priežasčių. Dar neišnyko dėl akto teksto tarpusavyje vestos «kovos» šešėliai. Iš kitos pusės visus jau vienijo jausmas, kad daromas lemiamas žingsnis, gal svarbiausias iš visų iki šiol Tarybos darytųjų. Pakili rimtis.

VOKIEČIAI PRIEVARTAVO

Dar tik prieš du mėnesius, 1917 m. gruodžio 11 dieną Obostas (Vyriausioji Vokiečių Karo Vadovybė Rytuose), iškvietęs Tarybos narius Kauną, juos išprievartavo. Išreikalavo iš jų dokumentą raštu, kuriame buvo pasakyta, kad Lietuvos Taryba, skelbdama Lietuvos nepriklausomybę, «stoja už nepriklausomos Lietuvos amžiną, tvirtą sąjungos ryšį su Vokietijos valstybe». Jis turėjo būti įvykdytas ypač miliečiai, susiėmimo, muitų bei pinigų sistemos bendrumo pagrindais.

Tas ne ką kitą reiškė, kaip Tarybos pasižadėjimą «stoti» už Lietuvos amžiną įjungimą į Kaizerio Vokietiją. Taryba vistiek ryžosi pasižadėti, ir tas turėjo būti kaina, už kurią vokiečiai pripažintų kad ir tokią nepriklausomą Lietuvą.

— Teisybė, tą dokumentą pasirašė iš 20 Tarybos narių tik 16. Nepasirašė keturi — Stanislovas Narutavičius, Jonas Vileišis, Mykolas Biržiška ir Steponas Kairys. Bet tai buvo Tarybos daugumos pasižadėjimas. Ir jis nerė kilpą dar tik kovojamai lietuvių tautos laisvei.

Sugrįžusių Vilniaus Tarybos narių klaidingą nuotaiką dar labiau skaudino prileidimas, kad vokiečiai gali karą laimėti. Tuomet Lietuvos likimas būtų nulemtas, patiems lietuviams tokiu būdu prisidėjus.

VIENBALSIAI PRIĖMĖ

— Visą po to sekusį laikotarpį, iki visiškai priartėjant vasario 16 dienai, užpildė skaudžios imtynės pačių Tarybos narių tarpe. Mat, keturi

nepasirašiusieji sukėlė maištą. Pa-reikalavo iš Tarybos, kad ji atsižadėtų gruodžio 11 d. dokumento ir skeibtų Lietuvą atkuriant nuo nieko nepriklausomą. Ir kai Tarybos dauguma vis dar nesutiko, tai aiškiai 4 iš Tarybos pasitraukė.

— Iki šiol vieniagu siekimu apjungtai Tarybai keturių pasitraukimas buvo pirminis ir skaudus smūgis. Tai įvyko 1918 metų sausio 26 dieną.

— Ir tik vasario mėnesio pirmoje pusėje, kai Tarybos dauguma pagaliau sutiko priimti keturių pasiūlytą nepriklausomybės akto

tekstą, kuriame apie «amžinąjį» su Vokietija ryšį nieko nebuvo minima, išėjusieji Tarybonįgrįžo. Akto tekstas vasario 15 dieną vienbalsiai buvo priimtas.

— Dabar tas nepriklausomybės akto tekstas, gražiai dideliame lape surašytas, gulėjo ant stalo visų pasirašymui.

Poeto Maldos ir Vizijos

J. SAKALAS

DIDŽIOJI VIEŠPATIES TALKA

Tu leidai, Viešpatie tautas
Ir joms įdiegiai taurią valią
Saugoti ir ginti savo būtį —
Skleistis aušroj radasto žiedu.

Mums brangesnės tavo dovanos,
Kai graso pavojus jų netekt
Pagundose, klajonėse...

Vartau didžiasias žmonijos knygas
Kiek ten lietuvių vardų, šviesių
Paveikslų, aukso, gintaro minčių
Žmonijos pintam vainikui?
Tik kam jie išsklaidyti
Daugialapių knygų skiltyse?

Kur mūsų praeities pilių sargai?
Kur ateities likimo pranašai?
Kur dainiai, burtininkai ir žyniai?
Kur jų didžioji Viešpaties talka
Pavojuos lietuvybei gelbėti?...

MIRTIES PAVOJUS!

Į minią bėgu šaukdamas:
— Mirties pavojus! —
I talką lietuvybės gelbėti!

Atsiliepė minios žmogus.
— Pati minia — talka,
Ir jai kitos nereikia.

Miniai lietuvybė — tolių aidas.
Jai mirtis — vienų tik žingsnis
Pasitraukt kitiem iš kelio...

AŽUOLŲ PASLAPTIS

Einu mįslių ir staigmenų keliu,
Kur ošia atžalynuos ažuolai. —
Skubu iškvost jų gyvenimo

paslapčių:
— Kaip pajėgia neprisileisti kirvio
Ir nelenkt žalių viršūnių
Prieš žaibus ir vėjus?
Viršūnėm į debesis lygiuotis
Ir į namus einančiam kelciūnui
Skleist kaitroj gaivinanti pavėsi?

VIZIJA DRAUGŲ

Regiu: į ryžto kelią žengia du,
Petys į petį,
ranka į ranką, koja į koją —
Du tarsi vienas.

Jų saulę sveikiną veidai
Ir akys man be žodžių skelbė:
— Štai mes — Viešpaties talka
Pavojuje lietuvybei gelbėti!
Nuversim kalnus ir ledus užkursim

Užt kriokliais į vandenynus!
Lig dangaus iškėlė mūs jėgas
Jaunų širdžių draugystė.

ATITIES VIZIJA

Už posūkiotvaiduokių kalnas,
Kur tėvų ir brolių paslėpti
Šarvai, kardai ir kiti ginklai
kovų nebaigę, ilsis milžinai
Užburtam kalnui girdžiu jų
žodį — Atsiverk!

Grius sienos, pančiai kris,
ir iš griuvėsių eis
Dviejų pasaulių mirtį
Nugalėjusių eisena
Gretų grandinėmis be galo!

Jos priekyje - širdžių draugai,
Jiems iš paskos eis partizanai,
Šalimais, lyg iš kapų pakilę,
dvasios milžinai.

Jų vidury — baltais rūbeliais
Mažutėliai su palaimos
žvakėm
Ir taikos šakelėm rankose.
Kalnai ir lygumos aidės
Jų laisvės ir triumfo giesmė.

Vokietija, 1967.X.10

Sveikinimas Lietuvai.

Būk pasveikinta, šventoji
žeme, savo darbščių artojų
prakaitu nulaistyta, savo ge-
riausių vaikų krauju apšlak-
tyta! Pakelėse rymančių Rū-
pintojėlių, žeme rūtų, darže-
lių ir ošančių girių, skambių
dainų ir nuoširdžių, dėkingu-
mo kupinų giesmių krašte
būk pasveikinta didvyrių Tė-
vynė!

Piktas priešas, iš nedrau-
giškos šaites atžygiavęs, pa-
vergė Tave pačioje klestėji-
mo pradžioje, pačios gražiausios
kūrybos metu. Jis tavo
šauniausius sūnus ir dukras
išžudė, nesuklupusius vergi-
jū išvarė, o likusiems sunk-
ką baudžiąvą įvedė...

Tas priešas senų seniausia,
gražių gražiausią lietuvių gim-
tąją kalbą niekina, jos žo-
džiais savo pavergėją garbin-
ti įsako, savo praeitį niekinti
versdamas, brolių seserį drabs-
tyti purvais gundo...

Tykiai, oi tykiai Nemunė
lis teka, tautos graudžią rau-
dą ir didį skundą į marias
nešdamas, Laisvajam Pasau-
liui plukdydamas, kad išvykę
vaikai išgirstų ir kitiems pa-
sakytų, koks negandas Tavo
sūnus ir dukras prislėgė, ko-
kios pagalbos lietuviai šau-
kiasi.

Tavo lygus laukai gyvybe
alsuoja, upeliai čiurlena, pau-
kščiai čiulba, negėstančia vil-
timi pavergtuosius gaivina,
gyventi ir kentėti drąsina.

Lietuva, vai nukris kartą
pančiai, vai patekės kartą
linksmesnė saulė ir vėl suple-
vėsuos aikštėse Laisvės vė-
javos! Lietuva, tu per am-
žius gyvuosi, Gyvuosi laisva,
didi ir graži!

St. Žibutis

Pamatysime LIETUVA filmoje

Filmą atveža J. GILVYDIS iš Buenos Aires į Braziliją parodyti São Paulo lietuviams. J. Gilvydis yra lietuviškų filmų Argentinoje ir visoje P. Amerikoje pionierius. Pradėjęs prieš 35 metus, dabar turi puikų filmų rinkinį iš Nepriklausomos Lietuvos, Šiaurės Amerikos, Argentinos ir Urugvajaus lietuvių gyvenimo.

Pirmą ir vienintėlį kartą J. Gilvydžio Kino Teatras «Vytis» iš Buenos Aires parodys São Paulo lietuviams gražias, spaivutas lietuviškas filmas. Jas rodant Šiaurės Amerikoje, Argentinoje ir Urugvajuje, žmonės kartais netilpdavo salionuose!

Spalvotoje filmoje, kaip kokiame sapne, prieš Jūsų akis atsivers žali Lietuvos laukai, plauks dainose apdainuotos upės ir žibės mėlyni ežerai su gražiomis sodybomis prie jų. Matosi pavasari žydintys sodai, vasarą vyrai žaliaj lankoj šieną pjauna, mašinom kviečius kertą. Ruduo su laukų darbais. Atėjusi žiema su sniegu apsnigtais laukais, miškais, sodybom.

Matysite Lietuvos miestus ir miestelius: Kauną su moderniais pastatais, su Tautos šventės iškilmėm Karo Muziejaus sodnely. Grojant maršams žygiuoja graži Lietuvos kariuomenė, studentai, organizacijų būriai su savo vėliavom. Neapsakomai išpūdingos didvyrių lakūnų DARIAUS IR GIRĖNO laidotuvės.

Ir Lietuvos sostinė Vilnius. Lietuvos kariuomenės išpūdingas žengimas į gražintą Vilnių su Lietuvos vėliavos pakėlimu Gedimino kalne ir pamaldom Aušros Vartuose. Be to, KLAIPĖDOS uostas su laivais, PALANGA su skalaujančia jūra. Matę sakė: «Dvi laimingas valandas pagyvenome kaip tikroji nepriklausomoje Lietuvoje». Bus parodyta ir dabartinė pavergtoji Lietuva.

PRIEDAS — Lietuvių Diena Pasaulinėje parodoje New Yorke. Argentinos ir Urugvajaus lietuvių gyvenimo ir šokių ansamblių vaizdai.

Nepraleiskime tad progos pamatyti šios didžiai vertingos filmos! Iš anksto skirkime tą vakarą jai. Dalyvaukime patys, pasikvieskime pažįstamus, jaunimą, vaikus. Jiems tai pulkiausia priemonė pažinti savo Tėvų Šalį Lietuvą.

Filma bus rodoma:

VILA ZELINOJE kovo 15 d., šeštadienį 19 val., Seselių Pranciškėčių Gimnazijos salėje (?)
MOOKOJE kovo 16 d. sekmadienį, 19 val., tuoj po 18 val. pamaldų, Dr. Vinco Kudirkos salėje,
VILA ANASTACIO, antradienį, kovo 18 d., 19,30 val.
Dr. Jono Basanavičiaus mokyklos salėje.

Parengimas nesupenduojamas dėl blogo oro. Įėjimas nebrangus, vaikams — pusė kainos!

Rengėjai

Naujas Gavėnios pobūdis

Prasitą sekmadienį prasidės jo Gavėnia. Šiuo liturginių metų laikotarpiu tikinčiųjų bendruomenė — Kat. Bažnyčia mums savo išganytojo Kristaus karčią kančią ir mirtį. Paskiri tikintieji, prisiminę ir stipriau pajutę Jėzaus kentėjimus dėl jų nuodėmių, daro atgailą, norėdami atsisteisti Dievo meilei, teisingumui ir artimui.

Taip buvo šimtmečiais. Buvo skatinama daryti ir buvo daroma daug išorinės atgailos — budėjimų, apsimarinių, nusiaplakimų ir ypač pasninkų. Dabar Bažnyčia labiau skatina į vidurinę atgailą. Beveik nebėra Gavėnijoje įsakymo pasninko, išskyrus Didįjį Penktadienį. Bet už tai ragina jo vietoje daryti kitokią išorinę atgailą, kaip sušaldymus malonumų, gardumynų vartojime, rūkyme, šokiuose, filmų, televizijos žiūrėjime ir pan. Ragina ir į kitus gerus darbus — išmalda, malda, taip pat ir į krikščioniškojo mokslo studijas, katekizmo pažinimą...

Šis Gavėnios pobūdis nėra visai naujas Bažnyčioje, tik nebuvo tiek iškeliamas. Vidurinės atgailos juk pats išganytojas reikalavo: «Darykite atgailą! Jei nedarysite atgailos, visi pražūsate» — «Metanoia, y., gręžkitės, pasikeiskite, atsinaujinkite, nes prisiartinio Dievo karalystė».

Kristus reikalavo sujungti išorinę atgailą su vidurine: «Kai tu pasninkauji, pasitepk savo galvą ir nusiprausk savo veidą, kad ne žmonėms

rodytumies pasninkaujant, bet savo dangiškajam Tėvui, esančiam ir slapoje».

Tad nepadarykime daugelio daromos klaidos: vietoj pakeisti Gavėnios ir atgailos pobūdį, visiškai atsiskokoję.

LAŽYBOS

Bare įraudęs vyras gyrėsi, kiek daug jis gali išgerti. Tas jo gyrimasis išipyko prašalaitiui, kuris pirmą kartą užėjo į tą barą.

— Gerai — tarė jis, — išgerk, štai, tą kibirą alaus, tai aš sumokėsiu ir dar penkinę pridėsiu.

Pagyrūnas išsmuko pro duris. Netrukus grįžo ir paprašė, kad barininkas prileistų kibirą alaus. Labai greit išgėrė tą kibirą ir tada atsigrįžo į tą, kuris pasiūlė lažybas.

— Laimėjai, — tarė tas. — Še penkinė. Bet pasakyk, ko buvai išlėkęs.

— Matai, ligi šiol niekad kibirais negėriau, tai buvau išsmukęs išbandyti.

SKAITYKITE I B PLATINKITE VIE NINTELI PIETŲ AMERIKOS SAVAITRAŠTI «MŪSŲ LIETUVA».

ISIDĖMĖTINI ADRESAI LIETUVOS ATSTOVYBES URUGUAY, MONTEVIDEO:

p. Anatol. Grišonas, Ciudad de Paris 5836, Tel. 50-2180. Veikia kasdien prieš piet LIETUVIŲ BAŽNYČIA VILA

ZELINA: Rua Inacio ir Av Zelina, Mons. Pio Ragažinkas, Tel. 63-5975.

Šv. Juozapo Vyrų Brolijos Pirmininkas p. Juozas Matelionis, Rua Iatai, 150 — Casa Verde, Tel. 51-4011.

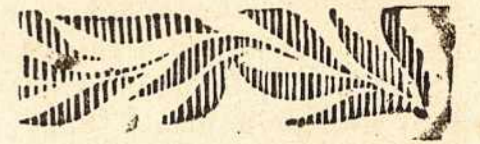
TĖVAI JĖZUITAI: Rua Lituania, 67, Mooka — Tel 92-2263

LIETUVIŲ SAJUNGA BRAZILIJOS — Pirmininkas p. Aleksandras Bumblis, Rua Gen. Fonseca Teles, 606 Tel. 81-6423.

Iždininkas p. JURGE GARŠKA, Rua Oratorio, 3093, Alto da Mooca.

LIETUVIŲ KALBOS PAMOKOS S. PAULY:

MOOCA, Rua Lituania, 67 šeštadieniais 14 val.

LIETUVIAMS PAMALDOS LAIKOMOS

V. Zelina parapijoje kasdieną ir kiekvieną sekmadienį kaip iki šiol.

Mooca r. Lituania, 67 Lietuvių Namų koplyčioje:

Sekmadieniais ir šventadieniais 8,00 ir 17,00 val. Darbu dienomis 7 ir 7,30 val., arba atskirai susitarus dėl laikų, kai turimos metinės ar 7 d mišios;

Išpažintys čia klausomai kasdieną prieš mišias, Pirmą mėnesio sekmadienį Parque das Nações 10 val. V. Carolina 15 val., Casa Verde, 17,15 val.

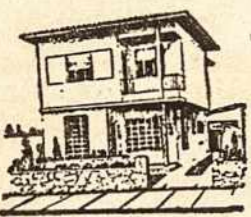
Antrą: Jačana klierikų kopl. 8,30 val. Bom Retire, 10 val. Utinga 16,30 val.,

Trečią: Agua Rasa 8,30 val.; Moinho Velho 11,30 val., Lapa 16,30 val.,

Paskutinį: Vila Anastacio 8,30 val., Vila Bonilha 11,15 val. V. Prudente 18 val.

RIO DE JANEIRO

Lietuvių radio valandėlė «A voz da Lituania» yra transliuojama KETVIRTADIENIAIS 18 val. 40 min.

Stasys Lapienis

naujose patalpose parduoda įvairias statybos medžiagas bei visokius namų reikmenis.

Naujasis adresas:

DEPOSITO PARATODOS

Avenida Sapopemba, 5761, V. Guarani

ALEKSAS KALINAUSKAS

Advokatas

atlieka visus teisinio pobūdžio darbus, kaip įvairių bylų vedimas, inventarijų sudarymas, deskritis, dokumentų atitaisymas, nuomininkų išmetimas ir kiti darbai.

Rezidencija:

R. Joaquim Piza, 204
Tel. 31-2548

Raštinė:

. 15 de Novembro, 244
4.o - Sala 19 - Tel. 37-0324
no 14,00 iki 18,00 val.

JONAS JAKUTIS

RUA COSTA BARROS, 352

TEL. 63-3285 — VILA ALPINA

Turi įvairiausių statybos medžiagų, geležinių daiktų, indų bei darbo įrankių.

Lietuviai pirkim pas lietuvius!

PIGI IR GERA KOKYBĖ!

Česlovas Jakiunas

Parduoda ilgam išsimokėjimui raštinėms, krautuvėms ir kitiems tikslams rašomas, skalčiavimo, kasos registravimo mašinas (registradoras), su fabriko garantija vieniems metams.
Raštinė: Rua Newton Prado, 686, Tel. 52-2289, S. Paulo Tautiečiams didelė nuolaida.

Didelis pasirinkimas medžiagų ir skoningas pasiuvimas, LAURO SANDRŪN vyriškų rūbų

SIUVYKLOJE LAURO

Rua do Orfanato, 686, — V. Prudente — Fone 63-5294 São Paulo

Medžiaga parduodama ir išsimokėjimui / teikite ir įsitikinkite medžiagos ir darbo kokybe ir kaina

VIENINTELIAI ATSTOVAI GARSIOJO VANDENS LINDOYA

IPMAOS CARRIERI LTD.

Lindoya vanduo yra senai žinomas gėrimas Kurio puikų veikimą į žmogaus sveikatą jau visi yra vienbalsiai pripažinę. Pabandykite, sitikinkite ir visados naudokite!

Rua Dino Bueno, 643
Telefonas: 220-1748, 220-1751 e 220-1752

Caixa Postal 3967

SÃO PAULO

VISI I ŠV. KAZIMIERO ŠVENTĖ

Kovo 9 d. 17 val. Mookoje, Rua Lituania, 67.

RUA LITUÂNIA, 67 — MOÓCA — SÃO PAULO, 13

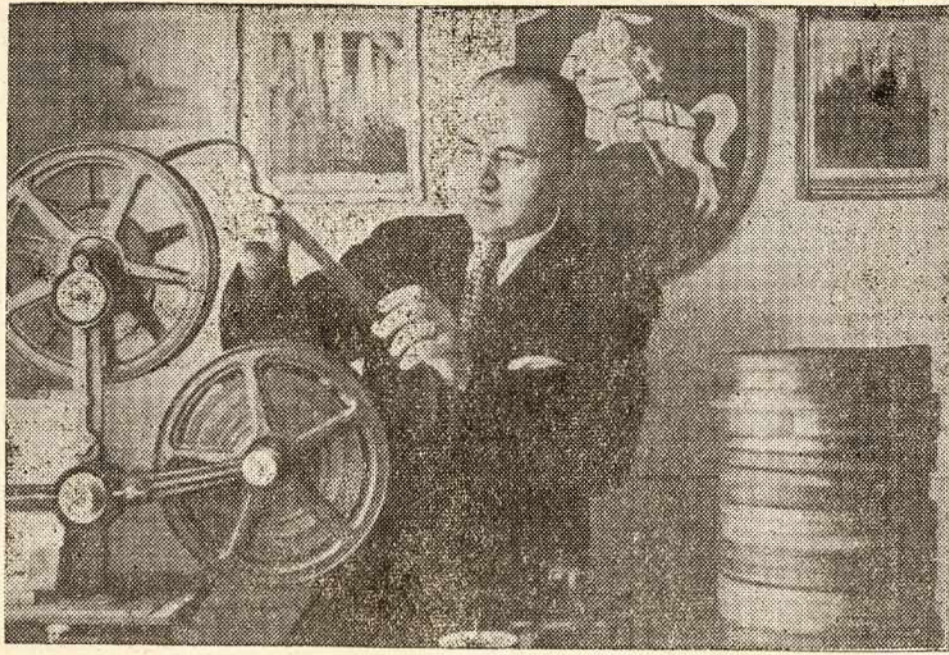
BŪDAVO DIDELIS IVYKIS

— Kas?

— Nagi metiniai parapijų atlydai visoje Lietuvoje. I juos suplaukdavo ne tos vienos, bet ir aplinkinių parapijų žmonės. Tūkstančiais. Buvo čia laiko ir maldai ir pasižmonėjimui, ir seniai bematytus veidus susitikti, išsikalbėti.

Panašūs atlydai bus kovo 9 dieną Mookoje. Šv. Kazimiero parapija švęs metines savo įkurtuves. J. E. vyskupas Bruno atnašaus šv. Mišių auką. «Aušros» choras giedos lietuviškas mišias, Po mišių, po maldos bus ir pasižmonėjimas: šeimyniškos vaišės, «Aušros» choro dainos. Mūsų kolonijai tai galėtų būti didelis metinis įvykis. Tai priklausys ir nuo Jūsų, kurs skaitote šitas eilutes — ar ateisite? Ar padidinsite besimeldžiančių mišių? Ar pradžiuginsite tuos, kurie seniai Jus bematė? Ar norėsit ir patys didesniu lietuvių susibūrimu pasidžiaugti? Tikrai, tikrai, viską tvokit į šalį ir dalyvaukite šv. Kazimiero parapijos metinių įkurtuvių iškilmėse! Je prie vaišių kas prisidės pinigais ar produktais — bū sime dėkingi.

Rengėjai

J. Gilvydis Buenos Aires mieste tikrina filmą «Lietuva vaizduose», kurią parodys São Paulo lietuviams kovo 15—18 d. Plačiau — žiūr. 5 pusl.

Kazimierui Trubai ir jo šeimai, mirus jo brangiai motinai

DOMICELEI TRUBIENEI

giliaus liūdesio valandoj reiškiamo nuoširdžios
užuojautos.

Liet. Kat. Bendruomenės Choras

Mišių auką atnašavo šv. Kazimiero parapijos klebonas T. Jonas Bružikas, S.J.; šiltą, jautrų pamokslą pasakė Bendruomenės Brazilijos Krašto Tarybos pirmininkas kun. klebonas Juozas Šeškevičius. Lietuviškas keturbalses mišias giedojo «Aušros» choras, per aukojimą pridėdamas Kačanausko «Malda už tėvynę». Pamaldos baigtos visos bažnyčios giedama «Marija Marija... išgelbėk nuo priešo baisaus.»

SALĖJE

Minėjimo aktas salėje buvo ypač geras, kad tiek įžanginį žodį taręs Bendr. Valdybos Pirmininkas p. J. Tijūnelis, tiek pagrindinis kalbėtojas p. A. Vinkšnaitis kalbėjo trumpai, drūtai vyriškai, todėl publikai nebuvo laiko nuobodžiauti, «Aušros» choras su dainavo tik dvi dainas: labai gražiai Lietuvoje muziko Juzeliūno perkomponuotą J. Naujalo dainą «Lietuva brangi ir J. Žilėvičiaus «Laisvės daina», Kadangi ir J. Tijūnelio ir p. A. Vinkšnaitio pasakytos mintys bus nors suglaustai išspaudintos «M. Lietuvoje», tai čia jų plačiau neperduodame.

VAIDINIMAS. «Baisusis bir

želis» čia mūsų scenos mėgėjų suvaidintas antra kartą (pirmą kartą buvo vaidintas Mookoje praėjusių metų galę.) Tada tilpusiame aprašyme buvo iškelti vaidintojų gabumai, todėl čia to nebekartoja me, Bet šis vaidinimas buvo žymiai sklandesnis ir labiau itikinantis. Publika sekė susikaupti. Tik mamų savo valiai paleisti lakstę bei rėkavę vaikai nemaloniai kliudė klausytis. Labai džiaugiamės, kad mamytės atsiveda vaikučius tokian parengiman, Taip jie gal įpras iš mažens dalyvauti savo tautos šventėse. Bet jų nereiktų paleisti lakstyti, kur jiems patinka ir gaudinti kalbėtojų ir menininkų keliamą pakilią nuotaiką.

Vaidinimas pasibaigė apie 19,30 val. Publikos buvo gal pora šimtų. Kas labiausiai krito akin buvo tas, kad tiek bažnyčioje, tiek salėje buvo labai mažai jaunimo ir nebuvo São Paulo lietuvių smetonė save laikančiosios inteligentijos. Ak, tas nelemtas lietus! Jo nesibijo tik nemokytos galvelės!

Koresp.

DAINININKŲ IR ARTISTŲ
POBŪVIS. Kovo 1 d. 19 val.

ADVOKATĖ IRENA GRITĖNAS—SPINA

praneša tautiečiams, kad daro inventarus, iškraustymus, skyrybas, nejudomo turto administravimą,

RENTOS MOKESČIO

apskaičiavimą, fizinių ir juridinių asmenų deklaracijos surašymą ir t. t.

Priima klientus savo raštineje, esančioje Largo Sete de Setembro, 52, 6.º andar, sala 607 (priešais Forum) nuo 16 iki 18 valandos.

Dr. V. Kudirkos rūmuose bus «Aušros» choro dainininkų ir veikalų «Baisusis Birželis» vaidintojų pobūvis. Visi choristai ir artistai kviečiami dalyvauti su žmonėmis ir draugais.

RELIGINĖS MUZIKOS KONCERTAS VILA ZELINOJE

Vila Zelinos parapijos vargonai kovo mėn. viduryje bus baigti remontuoti. Ta proga, 30 d. kovo mėn., 15 val. Vėrubų sekmdienyje bus religinės muzikos koncertas. Programoj dalyvaus Liet. Kat. Bendruomenės choras, solistai: K. Ambrozėvičius, V. Laurinaitis, H. Ehler, muzikai: F. Girdauskas, C. Taschetto, L. Šukytė. Už pakviėtumus surinkti pinigai bus skiriami remonto išlaidoms apmokėti.

Jaunučių chorą V. Zelinoje šiais metais dainų mokys Seselė Claudete. Pamokos bus šeštadieniais 15 val. Choran kviečiami pradžios mokyklos ir pirmųjų gimnazijos klasių mokiniai. Choro ir lietuvių kalbos pamokos bus Jaunimo namuose.

Vasario m. 23 d. S. Miguel Paulista mirė Domieele Trubienė. Nuliudime paliko sūnus dukterį, anūkus, marčias, žen tą. Septintos dienos mišios — egzekvijos bus ateinančią šeštadienį, 1 d. kovo 19,30 val., Vila Zelinoje.

Vasario m. 25 d. mirė Stasys Paukštys, virš 50 m. amžiaus. Nuliudime paliko žmoną, du sūnus, brolius seserį ir daug giminių. Septintos dienos mišios 4 d. kovo, 20 val. Vila Zelinoje. Velionis prieš kelio metai aktyviai dalyvavo Liet. Kat. Bendruomenės choro meno sekcijoje. Mėgo ruošti vaidinimus ir pats valdinti.

(pabaiga iš 1 pusl.)
kų struktūrų, kurios yra tikras išsivystymo stabdis. Reformos, kurios nesiremia iš tikrųjų komunistų ar marksistų principais. Tačiau iš kitos pusės ne vien tokių, kurios vien tik gintų ar pagerintų dabartinę santvarką. Jo je pelnas yra aukščiausia ekonominės pažangos vertybė, o konkurencija — vienintelis ekonomikos įstatymas, gi privati gamybos priemonių nuosavybė — absoliuti teisė...

— Mūsų karštas, didelis noras, išreikštas kreipimusi į visus geros valios žmones — tebūnie, kiek galima greičiau, įgyvendinta režimo redemokratazacija.

— Iš visų viliamės apaštališkos ištvermės ir sėkmingos veiklos, rikiuojamos Dievo Apvaizdos ir įkvėptos pagarbos ir meilės mūsų Tėvynei.

OFICIALUS TARYBOS POSĖDIS šauklamas kovo mėn. 7 dieną 19 val. Dr. V. Kudirkos rūmuose.

Atskiri pakvietimai tarybos nariams nebus siunčiami. Visų tarybos narių dalyvavimas butinas.

Kun. J. Šeškevičius
Tarybos Pirmininkas

PAMINĖJOME

Bažnyčioje

reikėjo rinktis į Lietuvos Nepriklausomybės minėjimo pamaldas, jų susirinko tik apie pustrėčio šimtuko, įskaitant ir viškose stovėjusį chorą.

Gal todėl, kad lynojo kaip tik tuo metu, kai žmonėms

JUSTAS BAIBOKAS

jau 27 metai kai deda naujas įvairiausias metalines duris, o senas pataiso, kaip naujas. Pataiso ir įvairius užraktus.

Fabrica-se portas de aço ondulado e conserta-se portas usadas, deixando no estado de novas. Conserta-se qualquer fechadura, Fone 93-3687 (rec.) e 93-9889 (prov.) Rua Camé, 773, Parque da Mooca, S. Paulo.

DR. ANTONIO SIAULYS

C. R. M. 10.647

Cirurgião da Santa Casa de São Paulo

Medico da Cruzada Pro-Infancia

Especialista em Obstetricia pela Maternidade de S. Paulo
Clinica de Adultos e Crianças — Molestias de Senhoras

Partos — Operações

Horario: Das 12 as 14 e das 19 as 21 horas

Consultorio e Residencia RUA DOS TRILHOS, 1576

Mooca, Fone 92-3991

Atende-se com hora marcada

DR JONAS NICIPORCIUKAS

Cirurgião Dentista

p/ Universidade de São Paulo

RAIOS X

Consultorio: Rua Cap. Pacheco Chaves, 1206,

Vila Prudente, Tel. 63-5352